

(Pastiersky list Banskobystrickej diecézy)

Drahí bratia a sestry, srdečne vás všetkých pozdravujem!

Prežívame mimoriadnu situáciu doma i vo svete vyvolanú veľkou epidémiou. Táto vážna situácia sa mení zo dňa na deň, z týždňa na týždeň a predstavuje istý obraz pozemskej nestálosti a pominuteľnosti. Prosím, skúsme práve v tejto neľahkej chvíli, nakoľko sa to len dá, obrátiť svoju pozornosť na veľkú nemeniteľnú pravdu a pevnú istotu kresťanov – na Pánovo zmŕtvychvstanie.

Dobre viete, že čím je človek zrelší a starší, tým radšej a častejšie spomína. Ja si rád spomínam na kňaza verbistu, pátra Emila, ktorý roky účinkoval v Trenčíne a bol veľmi dobrým obhajcom kresťanskej viery. Neraz som ho počul, ako úspešne oponoval viacerým rečníkom. Spomínam si, ako ho jeden mladý dôstojník armády konfrontoval s tvrdením, že kresťanstvo nie je ničím výnimočné, že na svete je veľa rôznych „ľudových povier“ a množstvo rôznych zakladateľov náboženstiev, tak nech s tým svojím Kristom dá pokoj.

Páter Emil sa ho napokon spýtal: „Prosím Vás, a tí zakladatelia rôznych vier, o ktorých Vy hovoríte, vstali z mŕtvych?“ „O tom neviem,“ povedal dôstojník. „A ja viem, že Ježiš Kristus slávne z mŕtvych vstal!“, dodal páter Emil.

Argumentácia spomínaného pátra Emila nie je nová, ona odzrkadľuje náuku apoštola národov sv. Pavla z *Prvého listu Korinťanom*: „Veď ak niet zmŕtvychvstania, nebol ani Kristus vzkriesený. Ale ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera... Sme falošnými Božimi svedkami... Lebo ak mŕtvi nevstávajú, nevstal ani Kristus. A keď Kristus nevstal, ... potom aj tí, čo zosnuli v Kristovi, sú stratení... Ale Kristus vstal z mŕtvych, prvotina zosnulých. Lebo ako je skrze človeka smrť, tak je skrze človeka aj zmŕtvychvstanie: Veď ako všetci umierajú v Adamovi, tak zasa všetci ožijú v Kristovi“ (por. *1 Kor 15, 13-22*).

Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista bolo a navždy ostane kľúčovou udalosťou kresťanstva. Pán Boh vzkriesil Ježiša Krista z mŕtvych v nedeľu nadránom, na tretí deň po jeho ukrižovaní a pochovaní (čo sa stalo v piatok). V živote kresťana a v kresťanskej teológii sú smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista najdôležitejšími udalosťami, ktoré sú pripomínané práve slávením Veľkej noci.

Texty *Nového zákona* neobsahujú žiadne priame opisy samotného momentu vzkriesenia. Ponúkajú však dva druhy opisov očitých svedkov: zjavenia Ježiša rôznym ľuďom a opisy prázdneho hrobu. Práve títo ľudia, ktorí videli zmŕtvychvstalého, sa potom stali na celý život vytrvalými svedkami zázračnej udalosti Kristovho vzkriesenia. Ich osobná zmena, ich nové životné zameranie práve na „toto svedectvo“ (por. *Sk 1, 22; 10, 41*), sa stalo – napriek veľkému prenasledovaniu – zmyslom ich života.

Dnes žijeme vo svete, ktorý si chce všetko zmyslovo overiť. Aj takémuto zmýšľaniu vyšiel Pán Boh v ústrety. Istým príkladom prelínania sa učenia o zmŕtvychvstaní s kresťanskými relikviami je Turínske plátno, zázračný obraz ľudského tela. Súčasné meno plátna je odvodené od talianskeho mesta Turín, kde je táto relikvia od roku 1578 starostlivo uchovávaná.

Nielen kresťanskí autori vyhlasujú, že telo, ktoré bolo do plátna zavinuté, nie je iba ľudské, ale je aj božské a že obraz na plátne bol zázračne vytvorený v momente vzkriesenia. Svätý pápež Pavol VI. tvrdil, že „plátno je nádherným dokumentom Ježišovo ukrižovania, smrti a zmŕtvychvstania, napísaného pre nás v listoch krvi“. Spisovateľ Antonio

Cassanelli v knihe *The Holy Shroud (Svätý závoj; z roku 2002)* tvrdí, že plátno je úmyselným božským záznamom o piatich stupňoch umučenia Krista Pána vytvorené v momente jeho vzkriesenia. Nedávno potvrdil tento pohľad aj plastický chirurg prof. Bernardo Hontanilla z kliniky Navarrskej univerzity (Španielsko), čo zverejnili aj naše *Katolícke noviny* (č. 9/2020 z 1.3.2020). Profesor Hontanilla tvrdí, že muž zavinutý v plátne robí pohyb osoby, „ktorá sa snaží vstať“. Profesor vie túto tézu aj vedecky doložiť.

Turínske plátno (tal. sacra sindone z gr. sindón – rubáš) je ľanová plachta rozmerov $4,36 \times 1,1$ m, vážiaca 2,5 kg. Na plátne sa nachádzajú doposiaľ vedecky nevysvetliteľný obraz – odtlačky a škvryny. Podľa tradície ide o ľanové plátno, do ktorého Jozef z Arimatey a Nikodém zabalili telo umučeného Ježiša Krista krátko po tom, ako ho zložili z kríža (por. *Jn 19, 38n*).

Obojstranné škvryny na plátne (spredú i zozadu) sú tajomný odtlačok tváre a tela mŕtveho muža s ranami po bičovaní; na rukách i nohách má rany po ukrižovaní. Charakteristika a umiestnenie rán presne zodpovedá opisom z evanjelií. Plátno je utkané z ľanovej priadze dobrej kvality; použitý je vzácny jedličkový steh tri na jeden, ktorý bol veľmi drahý (veď plátno kúpil bohatý človek Jozef z Arimatey, por. *Mt 27, 57-59*). Starobylosť plátna je viacnásobne doložená, jednak početnými peľovými zrnkami, ktoré sa vyskytovali pred 2000 rokmi len v Palestíne; ďalej stopami po indickej bavlně, ktorá ostala po predchádzajúcej práci na krosnách (túto bavlnu v stredovekej Európe nepoznali); ako aj jedinečným odtlačkom mince leptónu na pravom oku muža, ktorý sa razil v rokoch 29 - 30 po Kr. Vtedy bol u Židov zvyk klásť zomrelým na oči mince. Fakt, že odtlačok mince leptónu na pravom oku je aj s chyborazbou z roku 29, takmer úplne vylučuje nejaký stredoveký podvod, lebo táto emisia chybných mincí bola veľmi vzácna a dlho v Európe nepoznaná.

Skúmanie plátna uhlíkovou metódou v roku 1988 bolo, žiaľ, vedecky nedôsledné a tendenčne zmanipulované, čo v rokoch 2000 a 2002 potvrdili nezávislé vedecké tímy. Preto podnes sú pôvod látky a jej nevysvetliteľný obraz predmetom intenzívnych debát teológov, historikov a iných výskumníkov.

Aj keď pre niekoho môže byť Turínske plátno „smerovníkom k Ježišovmu zmŕtvychvstaniu“, tradícia Cirkvi kladie väčší dôraz na „svedkov“ (por. *Sk 1, 22; 10, 41*). Podľa cirkevnej tradície, každé osobné zasvätenie sa Ježišovi, je dôkazom, že Ježiš žije. Každý nový krst a každé sviatostné rozhrešenie „v mene Ježiša Krista“ je dôkazom, že Ježiš žije. Toto, Cirkev a jej dejiny, hoci neraz plné ľudských slabostí a zlyhaní, sú navždy a pevne oporou našej viery, por. *1 Tim 3, 15*: „Cirkev živého Boha je stĺp a opora pravdy.“

Drahí bratia a sestry, pridajme sa k veľkým svedkom Kristovho zmŕtvychvstania aj my, najmä v tejto neľahkej spoločensko-zdravotnej situácii, a to verným prežívaním našej viery – doma a všade, kde sa nachádzame. Dostali sme dar Božieho svetla, žime v ňom!

Vinšujem vám pokojnú a milostiplnú Veľkú noc! Nech sme všetci motivovaní veľkonočnou nádejou na definitívne a šťastné stretnutie sa so zmŕtvychvstalým Kristom. On je naša istota a pravý zmysel i cieľ nášho života.

Všetkých vás zo srdca žehnám!

Mons. Marián Chovanec
biskup

Pastiersky list Banskobystrickej diecézy treba prečítať pri všetkých svätých omšiach na Veľkú noc, dňa 12. apríla 2020, namiesto homílie.